

N. Erdős 11 09  
Minden eddigi társadalom  
osztályharcok története.  
Világ proletárjai egyesüljétek!

# NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

Az iparilag fejlettebb ország a ke-  
résbfe fejtettek saját jövője képét  
mutatja. (Marx.)

No. 81 szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 Október 9,

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

## AZ AMERIKAI MAGYAR SZOCIALISTAMUNKÁS SZÖVETSÉG II-ik OSZTÁLYA október 11-én, d. u. 3 órakor 206-8 E. 86th St. alatti Klein Hallban NAGY NÉPGYÜLÉST

- tart a következő napirenddel:
1. AZ ÁLTALÁNOS TITKOS VÁLASZTÓJOG TERVEZETE.
  2. MI KÉNYSZERITI A MAGYAR MUNKÁSSÁGOT A KIVÁNDORLÁSRA?
  3. AZ AMERIKAI MUNKÁS HELYZETE.
  4. SZERVEZKEDES ÉS A SAJTÓ.

### A MUNKÁSOK SZAVAZATA.

A republikánus párt a választási küzdelem utolsó napjaiban veszi észre, hogy kissé veszélyes hanyagságot tanúsított azokkal a munkásvezetőkkel szemben, kik mindenkor oly készségeseknek mutatkoztak befolyásuknak és tekintélyüknek áruba bocsátására. A republikánus Gompers és Mitchell, a két millió tagot számláló szakszervezeti szövetség fejei, minden választásnál hatalmas szolgálatot tettek a kapitalisták politikai pártjainak a szavazatfogdosában, kellő vizsontszolgálat fejében. Nem sokból állt ez a vizsontszolgálat. A republikánus pártnak nem került ugyszólván semmibe sem. Elegendő volt, ha biztosították őket, hogy a szakszervezeteket, melyek mai elveikkel a szervezeti formájukkal ugyanis kerékkötői a munkásmozgalomnak nem fogják zavarni s főképpen minden lehetőséget megtesznek arra, hogy a munkásvezetők segítségük hatalmuk megtartásában. Az utolsó republikánus konvencióig nem is lehetett Gompersnek semmi kifogása a szövetségek ellen. A republikánus lapok nem mulasztottak el egy alkalmat sem, hogy a munkásvezetők bölcsességét s hivatottságát ne magasztalják, a párt vezető emberei tüntetőleg tisztelték meg őket barátságukkal s valóságos áldásnak tartották a társadalomra nézve, hogy ilyen konzervatív vezérek állnak a munkások élén. Míg Gompersék ziversen látott vendégei voltak a kapitalisták asztalainak, a "nem kiváratott" polgárok, a kapitalista rendszert támogató munkások börtönben szenvedtek. Míg a szakszervezetek állami protekciót élveztek, az ipari szervezetek ellen mindig készen állt a halálereg.

A republikánus konvenció felbomlott a szövetség vége szakadt a barátságának. A gyárosok szövetsége még látszólag sem akarta Gompersékkel a republikánusok jóindulatáról bontósítani. Gomperséknek minden tekintetben nélkül kiadta az utat. Nem számoltak azzal a ténnyel, hogy a szakszervezetek vezéreinek mulhatatlanul szükségük van a töké szövetségére s ha nem hajlandó velük szövetekezni a nagy töké, szövetkezik a kistökövel. Nem számoltak azzal, hogy éveken át magasztalva a szakszervezetek vezéreinek hivatottságát, bajos lesz egyszerre azzal állni elő, hogy Gompers és társai veszélyes utakra vezetik a munkásokat. Ennek a taktikai hibának az lett az eredménye, hogy az uniók szavazatát minden valószínűség szerint elvesztették, a demokraták a munkásszavazatokkal is erősödvé, veszélyeztetik a republikánus győzelmet.

Több jel mutat arra, hogy a republikánus párt megérezte a veszélyt. Az egyik jel Roosevelt közbelépése. A napokban több munkásvezető meghívott kapott, hogy jelenjen meg a Fehér Házban politikai tanácskozára. A meghívottak közt voltak a vasuti munkások szervezeteinek vezetői. A tanácskozás eredménye nem került napvilágra, annyi azonban bizonyos, hogy Gompersék ellensúlyozásáról s az unió szavazatok visszaadásáról volt szó. Azonban Roosevelt közbelépése nem sokat változtat a helyzeten. Taft s Roosevelt ugyszólván elválaszthatatlannak s Taft, mint elnökjelölt egyáltalán nem alkalmas személy, hogy multjára hivatkozzon, az unió szavazatokra számíthasson. Ahelyett, hogy Roosevelt tette népszerűvé Taftot, valószínűbb, hogy Taft teszi népszerűvé Rooseveltet.

A veszély érzetének másik, nem kevésbé fontos jele, hogy Taft újabb minden beszédeben foglalkozik a munkáskérdéssel. Szükségét érzi. Azonban panaszkodásnál és multjára szépitgetésnél egyebet nem igen tesz s nem is tehet. Legutóbbi beszédeben egész íszintén meg is mondja:

"Azon panaszkodom, hogy a munkások szavazata Gompers hatalmában van s a munkás-emberek elhiszik azokat a hazugságokat, melyeket mond."

Pedig hát Taftnak nincs joga a panaszra. A régi jó időkben, amikor még Gompers szövetsé-

gben állt a republikánusokkal, éppen a republikánusok voltak azok, kik Gompersnek segítségére voltak a munkásszavazatok megszerzésében, hogy így közvetve a maguk részére szerezzék meg. Másrészt Gompersnek, mint egykori szövetségesnek elég alkalma volt kismerni a republikánus politikuskokat s csak természetesen, hogy amit Gompers egykori szövetségeseiről mond, a valószínűségnek minden látszatát magán hordja.

Nem kevésbé szerencsétlen a republikánus elnökjelölt a multnak védelmezésében. Kénytelen elismerni, hogy az injunktion rendszernek ő a megteremtője. Egyedüli védelme az, hogy a törvény feljogosította rá, tehát a hiba nem ő benne, hanem a törvényben van. Arról azonban megelégedezik, hogy a republikánus konvenció megtagadta e törvény eltörlését azon ürüggyel, hogy ezzel megnyirbálnák a bírák függetlenségét.

Két esetben adott ki Taft injunktion. A Toledo & Ann Arbor Railroad munkásai sztrájkba léptek. A sztrájk alatt ennek a vasutnak üzleti ügyeit a Lake Shore vasutársulat bonyolította le. A Brotherhood of Locomotive Engineers, a gépészek unioja utasította a Lake Shore munkásait, hogy ne kezeljék a másik társulat kocsijait s ne legyenek sztrájk-törők. Ezzel az intézkedéssel a munkások győzelme biztosítva lett volna. A vasutársulat a sztrájkolók ellen a munkáshadnagyokat s a biztonságot mozgósította. Taft bíró kiadta a munkások e rendelkezése ellen az injunktion, másodfoku bojkottnak nevezte a rokonszenvi sztrájkot s ugyanakkor Arthur, a vasutársulatok kedvence, az unió feje, rávette a Lake Shore munkásait, hogy engedelmessédjenek a bírói rendelkezésnek, legyenek sztrájk-törők s ezzel el is bukott a harc. Ezek a tények, melyeket Taft nem tagadhat.

A másik bírói rendeletet hasonló körülmények között adta ki a Pulman társulat ellen kezdett s E. V. Debs által vezetett sztrájk alkalmával. Debs sztrájkra vitte azoknak a társulatoknak munkásait is, melyek Pulman kocsikat kezeltek. Taft bírói rendeletben figyelmeztette Debs-t s Phelant, hogy a sztrájk-törés ilyen megakadályozása a bojkott-ellenes törvénybe ütközik, tehát rendeljék le a sztrájkot. Debsék nem akartak árulói lenni a munkásoknak s Taft rendelete alapján börtönbe jutottak. Ezeket a tényeket sem lehet letagadni. S világos az is, hogy ezzel vette kezdetét a bírói önkényuralom.

Gomperséknek ez ellen nem volt kifogásuk addig, amíg azok ellen volt gyakorlatban, kik Gompers uralmát akarták megtörni a szakszervezetekben, azonban az újabb időkben a szakszervezetek ellen is hasonló fegyvereket használtak több ízben. Az előző eseteket Gompers nem használhatta volna Taft ellen, a utóbbiakat pedig sikeresen használja fel, mert azoknak érdekeit érintették, kiket képvisel.

Ebben a választásban a munkások szavazatait, amily mértékben Gomperséktől függ, Bryan kapja meg. Azonban a munkásszavazatok által cseberből vederbe jut. A nagytöke gondoskodik arról, hogy győzelem esetén biztosítsa magának a demokrata párt szolgálatát. Az utolsó hetek politikai szenzációi napfényre hozták a tényeket, hogy a legnagyobb korporációi érdekeinek a demokrata pártban is van annyi képviselője, amennyi elég az államgépzetnek a nagytöke szolgálatába szorítására demokrata kormányzat alatt is.

Az egész különbség az lesz, hogy a politikai téren a demokrata párt fogja képviselni a nagytöket s Gompersék a demokrata párttal lesznek szövetségben.

Más változás nem lehet addig, míg a munkások szavazataikat arra a pártra nem adják, amely a kapitalista rendszert akarja megdönteni, a munkásszavazati forradalmi pártjára, a Szocialista Munkáspártra.

### POLITIKAI FOGLYOK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN. (Befejező közlemény.)

A harmadik büntett, melyet Furlong elkövetett, betörés volt; saját vallomása s a tanúk vallomása szerint is. Nem tagadhatja, ha csak eskü alatt tett vallomását meg nem akarja tagadni, hogy törvényes jog nélkül lépett a vádlottak házába s ellopta irataikat, okmányait. Erre nézve California állam büntető törvényei következőkép határoznak:

459. szakasz. Az a személy, aki valakinek házába, lakásába vagy szobájába csalási vagy lopási szándékkal belép, betörő.

461. szakasz. Másodfoku betörés büntetendő öt éven túl nem terjedő börtönbüntetéssel.

Az Egyesült Államok alkotmányában is van néhány szó erről. A negyedik szakaszban a következőket találjuk:

"A népek jogát, hogy személyük, lakásuk, irataik, birtokaik okmányait s lefoglalások ellen biztosítva legyen, megsérteni nem szabad."

Hacsak Furlong és társai hamisan nem esküdtek, a fentebbi bűnöket követték el. Mindenesetre sokat jelentő és jellemző, hogy az Egyesült Államok hatóságai ahelyett, hogy őket itélnék el, áldozataikat segítenek ildőzni. Vagy az a tény, hogy e detektívek a mexicói kormány szolgálatában állnak, elég ok California állam törvényeinek s az Egyesült Államok alkotmányának megsértésére?

Magoknak, Riverának s Villarealnak elfogása után néhány sajtóságos eset történt. Ezek közé tartozik az is, hogy Job Harrimannak, a három ember védőjének bírói engedélyt kellett kivenni, ha védelemmel beszélni akart. Rajta kívül 21 napon át senkit sem bocsátottak a foglyokhoz, kiknek börtönükben sem olvasni, sem írni, sem egyébbel foglalkozni nem volt szabad.

Különböző vádak emeltek ellenük állítólag Mexicóban elkövetett bűnök miatt, melyeket azonban a törvényesek alaptalanoknak talált. Azonban ügyvédeknek, Harrimannak és Holstonnak minden erejük meg kellett feszíteni, hogy megmentsék őket a deportálástól.

Végre vádat emeltek ellenük, hogy megszegtek az Egyesült Államok semlegességi törvényeit. A foglyok tagadták e vádat. Azzal védekeztek, hogy nem is szervezhettek volna Arizona területén Mexico ellen fegyveres fölkeltést s támadást, mivel az összes forradalmi erők ugvis Mexicóban voltak rajtuk, menekültek kívül, kik egyszerűen életük megmentéséért végtet voltak kénytelenek az Egyesült Államokba jönni. Ezen vád alapján üdvüknek Arizona kell tárgyalni, ha ugyan Mexicóban nem fogják őket szállítani törvénytelen uton....

Egyébként ez ügynek sajtóságai egyre szaporodnak. 1908 januárjában Ross bíró előtt lefolyt kihallgatás egy távirat olvastatott fel Bonaparte államügyésztől, mely a kerületi ügyészeket utasítja, hogy minden lehető alapon ellenezzék a vádlottak szabadlábra helyezését, mivel Mexicóban követelik a vádlottak kiadatását! Szükséges még tovább kutatni az üldözés okait?

1908 július 15-én Wellborn bíró megtagadta a vádlottaknak biztosíték ellenében való szabadonbocsátását, azon az alapon, hogy a United States Supreme Court-jának 34-es számú rendelete megtiltja, hogy függőben levő eseteknél a foglyok fogsági színhelye változtassék, már pedig biztosíték letételénél a foglyok a jótállókörzésre alá helyeztetnek. A védelem azzal érvelt, hogy ennek a rendelkezésnek célja csupán az, hogy meggátolja a foglyok letartóztatását más törvényszékek által, hogy e rendelkezés célja az, hogy megtagadni a biztosíték letételét s ha ez lett volna a célja, ugy érvénytelen, mert a szövetségi törvények 1014-ik és 1015-ik szakaszai ellen van, melyek megengedik a biztosíték letételét minden esetben. Mr. Holston, a védők egyike mondta, hogy meg a supreme courtnak sincs jogában oly határozatot hozni, melyek a szövetségi törvényekkel ellentétben vannak.

Hiába volt minden érvelés. Wellborn bíró megtagadta a biztosíték jogát s az ügyvédt utasította, hogy a föltörvényszékek-folyamodjon, mely most nem ildőzik s így az embereknek fogságban kell maradni. Ez a határozat nem kisebb személynek, mint William Hoytnak, az Egyesült Államok főügyvivőjének véleményével van ellentétben, ki a bírósághoz írt s felolvasott levélben kijelentette, hogy a foglyoknak biztosíték ellenében való szabadlábra helyezéséhez fölösleges a kormány engedélye, egyedül megfelelő biztosíték kell.

(Folytatás a harmadik oldalon.)

### ESEMÉNYEK.

#### A TÖRVÉNY ELŐTT. — ISTEN NEVÉBEN. — TUDÓVÉS ÉS A MUNKÁSOK. — MI A KÜLÖNBÉS?

A törvény előtt egyenlők vagyunk! Így akarják ezt elhitetni velünk. Két rövid hír minden kommentár nélkül bővebb magyarázattal szolgál:

I, Media, Pa.

Hét órai vita után a Grand Jury bünösöknek találta a chesteri sztrájkolók vezéreit dinamítózásban, melynek következményeképpen a Chester Traction Co.-nak több vilamos kocsija elpusztult. A bünösök William V. Lorkhard az unio elnöke, P. J. Shea szervező s az uniók tizenegy tagja. A Grand Jury ítéletét kizárólag Wachter titkosrendőrnek, a Pinkerton-detektív vállalat alkalmazottjának vallomása alapján hozta, ki a sztrájk alatt a sztrájkolók között élt.

II, Harrisburg, Pa.

"Ezeket az embereket már sokszor elfogattuk azonban teljes lehetetlen Abtémot-szállottuk zsebmetszés miatt azonban teljes lehetetlen egy zsebmetszést börtönbe juttatni. Hiába- való a bizonyíték, minden fáradság, mindig van rá ut és mód, hogy szabadságukat megvásárolják." — jelentette J. C. Harper, a Pennsylvania vasutársaság rendőrségének felügyelője, ki már több ízben elfogatott négy általánosságban ismert zsebmetszést, kik mesterségüket az utások között ildőzik, kiket azonban egyszer sem tudott börtönre juttatni, mert az illetők elég pénzzel rendelkeztek, hogy megmeneküljenek az igazságszolgáltatástól.

\*\*\*

J. C. Thomas az urnak szolgálója volt, ki a négerok között hirdette a jó erkölcsöket az isten nevében. Azonban a tisztelendő ur ugy okoskodott, hogy nem elegendő, ha a lelket biztosítja be szerény adományok ellenében az elkárhozás ellen, célszerűnek vélte, ha a testet is biztosítja a földi bajok ellen egy kissé magasabb áron.

Követtek a hívek a pástort teljes bizalommal, ki aztán felhasználva a kedvező alkalmat, ugyancsak megkopasztotta a hívők nyáját. Körülbelül öt hónap alatt nem kevesebb, mint 30—50000 dollárt hajtott be a hívőktől, kik aztán betegség esetén várták a segítyt, hanem a tisztelendő ur, ki a biztosítási-díj behajtására vállalkozott, egyáltalán nem akart vállalkozni a betegjürek kifizetésére, ezt a feladatot az istenne és a nagyharangra bízván. Végre néhány megingott hitű hívő az ég szolgálja ellen a földi törvényszékhez folyamodott melynek következtében elfogatási parancs adott ki a tisztelendő ur ellen.

Azonban az ókori esodák ideje meg nem járt le. A tisztelendő ur csodamódra eltűnt s teljes öt hónapi kutatás után akadt rá O'Connor detektív. A vádlók szerint a tisztelendő ur egy-nemely hívőt ezer, ezeröt száz dollár erejéig is berántott; e vádakot azonban méltatlankodva tagadta az ipse, mondván, hogy egy-egy embertől nem kapott többet ötven dollárnál, mely esekélyességért nem is érdemes akkora hühöt csapni. Gallagher kapitány, ki a vállalat vezetője más véleményen volt s a tisztelendő urat a törvényszéki tárgyalásig hűvösre tette. Azonban nincs kizárva, hogy ismét valami csoda történik s a tisztelendő ur eltűnik, mert "nem hova az ur az ő szolgálját".

Megemlékeztünk már arról a nemzetközi "onoreuszúról, mely az elmúlt hetekben tartotta üléseit, hogy módot találjon a proletár-be tegegy letörésére. A kongresszus utolsó napjaiban akadtak orvosok, kik statisztikai adatokkal bizonyították, hogy a tudóvész egyenesen a munkásszavazati betegségének nevezhető s okát a munkásszavazati nyomorúságában kell keresni.

Flick Lőrinc, az Egyesült Államok egyik leg kiválóbb specialistája egyenesen a rossz megélhetési viszonyokban találta a betegség okát s ezért a munkaadókat tette felelőssé.

"A tudóvész egyenesen a bémunkások betegsége — mondá — s ennek oka egyrészt a tulhosszu munkaidő, másrészt az elégtelen fizetés következtében a rossz lakások, a tápláléknak s a ruházatnak elégtelensége s nagy mértékben a műhelyek tisztatlansága."

Azonban reméli, hogy a tudóvész legyőzhető. "Ha társadalmunknak minden tagja — folytatá — megtesz annyit, amennyi tehetségében áll. Bizom benne, hogy nincs messze az az idő, amikor ezt a halálos bajt elsöpörjük a föld színéről."

A tudóvész majdnem kizárólag a proletárok betegsége lévén, nekünk a legfőbb érdekünk,

hogy e remény megvalósuljon. Bennünket fenyeget a veszély elsősorban. Látjuk azonban, hogy az orvosi tudomány legkiválóbbjai is a rossz munkaviszonyokban s így akarva, nem akarva a kapitalizmusban találják a baj okát, lehetetlen más tanulságot levonni, mint azt, hogy a kapitalista rendszert kell megdöntönnünk.

Az egyes országok uralkodó osztályainak uralkom fentartására a legjobb biztosíték nemzetköziségük. Különböző országok uralkodó osztályai, ha érdekeik összeütököznek, harcha küldik egymás ellen a munkásokból toborzott hadsereget, de ha a munkásszavazati érdekeiről van szó, készségesen nyújtanak egymásnak segédkezet.

A "szabad" Amerika elnöke segédkezet nyújt a véreskező cárnak a menekülő orosz forradalmár kézkerítésében. A "szabadság" hazájának hivatalnokai, bírái, ügyészei megtagadják saját törvényeiket, hogy a mexicói despotának segítsenek a politikai menekültek üldözésében. És a saját szempontjukból helyesen járnak el. Felismerik érdekeik közösségét azokkal szemben, akik a létező rendszer ellen felkelnek s a szerint cselekednek. A töké nemzetközi a munkával szemben s e nemzetköziség erős támasza.

Nekünk azonban másként beszélnek. Nekünk a nemzetek közötti különbségről beszélnek s a munka nemzetköziségét hazaárulásnak bélyegzik.

A munkások különbözhetnek fajra, nemzetre vagy vallásra. De egyben nincs különbség közöttünk. Nincs közöttünk különbség abban, hogy a kapitalista rendszer alatt minden munkást kizsákmányolnak és egyaránt nyomorba kergetnek.

Esztendeje, hogy az Egyesült Államok bémunkásainak javarésze a végső nyomorral küzd a pusztá le tartantásáért. Az ipari központokban százezrek reménykednek napról-napra, hogy vevőt találjan munkaejükre, százezrek pedig nem is reménykednek már.

Igy van Angliában is. Londonból jönnek a hírek. A szakszervezeti kongresszus a következőkben foglalta össze a munkások helyzetét: "A munkanélküliség állandó jeleget öltött ugy a "busy", mint a "slack" szezonra, ugy a téli, mint a nyári időre nézve, minden szakmára, minden iparágra."

A glasgowi városi tanács elé felvonultak a város munkanélkülisei — végtelen hadsereg! — s munkát, kenyeret követeltek. A városi tanács a munkásokat "rokonszenvről", önmagát pedig rendőrökkel biztosította. A küldöttség előadta, hogy a munkások között százával vannak, kik éhhalállal küzdenek. Azok a munkások, akik Glasgow városát felépítették, naggyá tették. A városi tanács részvétnél egyebet nem igért.

Manchesterben sok ezer munkanélküli gyűlést hirdetett, hogy megbeszéljék a teendőket. A város segített a bajon: rendőrökkel szétverette a gyűlést. Hasonlóan a nyew yorki rendőrségnek union squarei intézkedéséhez.

Irországban sincs máskülönb. Belfastban a szövőgyárak dolgozóinak is, nem is. A munkások az éhhalállal küzdenek. A bajon itt is ugy "segített" az uralkodó osztály, hogy megszervezte az "erkölcs hadsereget", melynek következtében sok nő a börtönbe került, ugy hogy már a vidéki börtönökre is szükség van, mert a városiak megteltek. Az öngyilkosságok száma ijesztő módon szaporodik.

És így mehetünk végig akármelyik országon, látjuk, hogy mindannyian egyenlőkép ki vagyunk szolgáltatva a kizsákmányolásnak, a nyomorúságunk.

Munkás és munkás között nincs különbség. S nincs a nyomorból menekvés addig, míg az egyes országok munkásai a nemzetközi tökével szemben nemzetközileg nem szervezkednek, míg különbséget tesznek, míg meg nem értik mit jelent: "Valamennyi ország munkásai egyesüljétek!"

A New Yorki Magyarajku Bádogosok és Szerelők Szakegylete 1908. október 10-én, szombaton, a Yorkville Casinóban, 86th St., (2-ik és 3-ik Ave. között) színelőadással és NAGY ELŐKEPPEL egybekötött NAGY ÖSZIMULATSAGOT rendez.

Színre kerül A megváltás felé, a színpati 3 felvonásban, írta Garami Ernő. A budapesti vigszínházban nagy sikert aratott. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj 25c., ruhatár 15c. A tiszta jövedelem a munkanélküli alap javára fordítatik.

# NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.

A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség  
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	\$2.00
Félfévre	1.00
Negyed évre	0.50
Európába	12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.	

A Munk. Bet. Szov. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.



# NÉPAKARAT

Publ. by the American Socialist Labor Federation of America

516 East 6th Street, New York, N. Y.

Ch. ROTHFISHER, National Secretary.  
M. ELLER, National Treasurer.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00  
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,  
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Friday, Oct 9, 1908

## PERÉNYI LÁSZLÓ MEGSZÖKÖTT.

Utazás-e vagy szökés?

„Perényi László római katolikus plébános, aki tudvaleg nemrég lemondott a perth amboy-i plébániáról, kedden Magyarországra utazott. Perényi plébános hat hét múlva ismét körünkben lesz. Egyedül azért utazott haza, hogy az egri érseket az itteni helyzetről felvilágosítsa s hogy néhány személyes ügyét elrendezze.”

Igy adja hírül dr. Singer Mihály, a Bevándorló szerkesztője Perényi László elutasítását. Pedig rajtuk kívül Singer Mihály az egyedüli, aki tudja, hogy Perényi plébános az nem annyira „elutazott”, mint inkább megszökött.

Megszökött attól a nőtől, akitől a legszorosabb kapcsolat fűzte; aki — Perényi plébános urnak saját bevallása szerint is — „szeretetének édes jeleit oly sokszor engedte tapasztalni neki”, akivel szemben Perényi László plébános urnak súlyos kötelezettségei vannak, akinek Perényi plébános ur nagyon sokat köszönhet, mert sokszor megmentett becsületét közzöhet.

Tudjuk, hogy Perényi plébánosnak Magyarországon céljai is vannak. Célja, hogy New York város felső részén egy római katolikus templom építésére az illetékes egyházi hatóságnak az engedélyt kikérje és hogy a templom építésére kamatmentes kölcsönt szerezzen. De hazautazásának más célja is van. Az tudni illik, hogy öcsésével, Perényi Bélával egy New Yorkban alapított lap részére a magyar kormánytól szubvenciót eszközöljön ki. Hogy a lap milyen hivatást volna teljesítő, azt elképzelhetik azok, akik Perényit ismerik. Fejlesztésén a szellemi sötétséget és foltozó vargája lenne annak a nimbusznak, amely a papágról már nagyon foszladozik.

Ha pedig Perényi László az itt említett céljait Magyarországon el nem érné, akkor ott hon néz magának valami zsiros plébániát.

Ezek volnának elutasításának részbeni okai. De mi azt mondjuk, hogy Perényi László megszökött és ezt dr. Singer Mihály ur is tudja. Egyike volt ő is azoknak, akinek társaságában Perényi plébános ur az elutasítása előtti utolsó éjszakát a Boulevard kávéházban töltötte és jól tudja azt, hogy a plébános ur még legjobb barátaival, legközelebbi ismerőseivel, de még azzal a nővel sem — akinek bizalmas együttléte alkalmaival folyton örök hűségéről, örök szerelemről regélt, — még azzal sem tudta, meg csak nem is sejtette, hogy néhány óra múlva Európa felé vitorlázik. Szökését öcsésén kívül egyedül Singer Mihálylyal tudta, — ő tudja miért — no, meg mi is tudjuk.

Perényi László megszökött, hogy megszabaduljon attól a nőtől, akinek megcsüdüdött az élő istenre, hogy el nem hagyja soha, ha az övé lesz. És mi ezen állításunkat alább bizonyítjuk is.

Módonkban volna felsorolni egész légióját azoknak az áldozatoknak, azoknak az ártatlan nőknek, akiket Perényi László behálózott, becsületlenül megrabolt s akiket aztán, ha rájuk jut, eldobott magától, mint a szemetet.

Beszélhetnénk arról a nőről is, kit néhány évvel ezelőtt a new yorki társaság előtt „sogor-

nője”-ként szerepeltetett és beszélhetnénk arról is, miként tette azt is szerencsétlenné, miként szabadult meg tőle és gyermekétől; beszélhetnénk egy ártatlan fiatal zárdai növendék elcsábításáról is, de bennünket a sorok irásánál nem a szenzáció hajhászása vezérel, hanem az, hogy bemutassuk az amerikai magyarságnak, hogy kik a vezérei, hogy lerántuk a papról a csuhát és bemutassuk a papi maszlágtól eltévelyedetteknek, hogy milyen a pap a maga meztelenségében. S ehhez nem feltétlenül szükséges az, hogy a világ elé hozzuk Perényi összes bűneit, elegendőnek tartjuk bemutatni azt a valóban hitvány, valóban megvetendő eljárást, amelyet utolsó áldozatával, Szabó Matilddal szemben tanúsított, akit a gyogyó ígéreteivel behálózott, akit a szó teljes értelmében kihasznál, akinek munkárejét alálólóan kizsákmányolta s akivel még az egyházközösség pénztárában fölmerült differenciákat is fedeztette s akit végre lelketlenül itt hagyott a legnagyobb kétségbeesésben, a legnagyobb bizonytalanságban.

Nem is elvtársaink kedvéért hozzuk nyilvánosságra Perényinek általunk ismert dolgait, — hisz elvtársaink ugyis tudják, hogy mi van a csuha alatt, tudják, hogy a csuha takarja a legromlottabb sziveket — hanem inkább azoknak tanulságára, akik oly sokszor s oly áhitattal hallgatták a főtisztelendő urnak erkölcséről, becsületéről, erényéről, LELKIISMÉRETRŐL szóló tanításait, akiknek oly tüzzel szavaltva Perényi plébános ur Hock Jánosnak a Mátyás-templomban és a Ferenciek templomban elmondott böjti prédikációit — ezeknek a tömjéftüstől elbódítottaknak okulására hozzuk az alább elmondandó dolgokat nyilvánosságra, hogy ezek fölbredjenek és lássanak.

### A „kecske” és a pap.

Hogy és mily körülmények között, az nem tartozik ide, (de nem is lényeges), elég az ahhoz, hogy Szabó Matild néhány évvel ezelőtt Perényi Bélák házához került. Itt ismerkedett meg 1906 február havában Perényi Lászlóval, aki abban az időben a New Yorki Szent István római katolikus egyházközség plébánosa volt. A plébános ur. (mint már életében annyiszor), szerelemre gyulladt a csinos nő iránt és érzelmeit a nő előtt nem is titkolta el. Történt időközben, hogy Matild Brooklynban, egy özevgy gyárosnál kapott házvezetőnői alkalmaztatást, ott azonban nem sokáig maradt. Az özevgy gyáros ugyanis Matildnak házassági ajánlatot tett, amely ajánlat elől Matild azzal tért ki, hogy kerőjét ajánlatával azokhoz utasította, akitől ő Brooklynba jött — Perényi Bélákhoz. A kerő megfogadván a tanácsot, bejött Perényiékhez és megkérte Matild kezét. Igen ám, de a plébános ur Matildot, kit Brooklynban való tartozkodása alatt levelével, sőt személyesen is nagyon gyakran felkeresett, rábeszélte, hogy a kérőnek, kit beszélgetéseiben és leveleiben is folyton „kecske”-nek nevezett, mondjon „nem”-et és fűzze életét az övéhez, ő feleségének fogja tekinteni és boldoggá fogja tenni őt. Megesküdüdött neki, (mint már annyinak és annyiszor), hogy őt semmi körülmények között el nem hagyja, még ha papi állásába kerül is és ha tiz körme munkájával kell is Matild életét biztosítani, — meg teszi, csak legyen az övé. A nő hallgatott a csabos ígéretekre és a komoly kérőnek — a plébános ur szerint a kecskének — „nem”-et mondott. A megkérés jelenetét a plébános is végig nézte és a függöny mögött kacagott a „kecske” felsülésén és örvendett a maga diadalán.

Még a megkérés előtt, Matildnak a gyáros házában való tartozkodása idejében intézte hozzá a következő levelet:

A New Yorki St. István Rom. Kath. Magyar Egyházközségtől.  
420, East 14th-Street.

.....New York, Március 12. 1906...

Kedves Matild!

Holnap azaz kedden a mondott időben kint leszek, már akár meggyújtja a gázt, akár nem. Első esetben átadom a hajvizet s holmi egyet s mást — a tegnapi magaviseletről — is, mondani szeretnék; második esetben — ha t. i. nem látom a mondott jelet, szépen hazajövök.

Isten vele!

Perényi László.

U. i. Ha netán valamit kellene kivinni s telephirozni akar, kedden 3—4 óra között irthon tartozodom.

Intézték még a főtisztelendő ur abban az időben több levelet is Matildhoz, amelyekben leginkább a „kecske” otthagysáról beszélt. Szóval Matild hitt és a plébános ur lett.

Már itt meg kell jegyeznünk, hogy e viszony ellen általános emberi szempontból és józan emberi ésszel semmiféle kifogás nem emelhető. De joggal kifogásoljuk azt, — amit különben sajtótermékeinkben is folyton hangoztatunk, — hogy a pap más emberről bűnnek bélyegzi azt, amit ő maga a legnagyobb mértékben gyakorol és különösen kifogásoljuk azt a durva lelkiismeretlenséget, melyet Perényi plébános ur Szabó Matilddal szemben tanúsított, akit a szó szoros értelmében behálózott, akit feleségének ismert el és akit néhány évi együttlétük

után, minden igaz ok nélkül (hisz még az utolsó estét is együtt töltötték) s szó nélkül itt hagyott.

Hogy azonban a Népakaratot ne érhesse az a vád, hogy pusztá hallomásra tényként tüntet fel oly viszonyt, mely esetleg fenn nem állt, ideiktatunk néhány levelet, melyeket Perényi László Szabó Matildhoz intézett s amely levelek e viszony fennállását tényleg igazolják.

1906 július havában bizonyos dolgok elintézésére a plébános ur Magyarországra utazott. Az utról a következő levelet küldte Matildnak:

A Tengeren Julius 12. 1906...

Édes kis Matyókám!

Most, hogy oly sokáig s oly hosszú ideig távol vagyok tőled, — senkihez se beszélhetnék — felmerülnek lelkemben a közelmúlt emlékei, melyek között bár sok ami szívemet bántja, mégis helytelennek találom, hogy mi annyiszor iparkodtunk az együttlét muló perceit megkeseríteni. Érteni vélem az okát. Ámde visszatérően megszűnik majdan az ok s nem leszen miért idegeskedni egyikünk lelkének sem, szeretni fogunk mélyen s érzeni egymás irányában tisztán s igazán. Már látom Franciaország partjait, midőn e sorokat írom, boldog leszek ha ismét meglátom s elhagynom, mert aztán téged látni majd meg. Nem sokat tőrdöm veled, bármit tesz is a new yorki egyházi hatóság, csak könnyítik New Yorktól a választ s elősegítik kívánságod teljesítését, hogy bárhova, de onnét menjünk. Reméljük kicsi Matyóm legjobbat istentől s bizzunk a jövőben s egymás szeretetében. Nem tudom kicsim, érzed-e szived szeretetét még most is oly erősen irányomban mint mikor azt mondtad, „teérted bármit megtenni bármit szenvedni kész vagyok”. Ha igen, ugy nincsen től félni. Én bízom benned s szeretlek igazán. E két szegfű abból a csokorból való mit nekem adtál. Lepréselve, most elküldöm, hogy haza érve visza kérjem. Légy jó. Béláéktól ne menj sehová, tudom sokszor dalt egy s más szokatlan vagy nem tetsző dolog, de édes Matyóka sokat kell szenvednie tőni a világon és semmi benne és senki nem olyan, minőnek ifjúságunk tavaszán álmódánk vagy egy s más regény kellemes benyomásai után magunknak elképzelünk. Jóval rosszal teljes egészen az élet s így kerék a világ. Mi meg azért sergünk forgunk benne, hogy azok édességeért kiket szeretünk, eltűnjük a rosszak okozta szenvedéseket.

Mindenünnen hol csak megfordulok küldök magamról értesítéket s hosszabb leveleket ha annak szükségét látom, s különösen akkor, ha már végeztem.

Lelkemnek szeretnek jobbk feléd nálad hagytam, őrizd szeretettel mint én a tiedet. Isten veled. Csókol ezerszer

Laczip.

Magyarországról írott levelei közül a következő két levelet mutatjuk be:

Édes Matyókám!

Minél tovább távol vagyok tőled annál inkább tudomására jutok mily édes vagy te én nekem s bizony ha erre gondolok, mint hogy sokszor is vagy eszemben, szeretném visszafordítani szekerem tudját, akár végtek itt el valamit akár nem. Terveim keresztül vitelére biz nem is jó, hogy távol tudlak lölem, mert aligha töltöm itt el azt az időt is amit eltölthetnék. Vágylak látni s szívemre szoritva neked elmondani, milyen nagyon szeretlek én téged.

Most értelek már mit mondtál „tégy a szived szeretete szerint”. Én is azt mondtam neked. Ugy tettél, én is úgy teszek.

Miért tagadnám, egy-egy dissonáns hang is belekap érzelmeim közé, a félelem, hogy te nem tudsz úgy szeretni engem mint én téged s nem akarsz áldozni türelmet s hazamévnem, nem foglak ott találni többé. Oh kis Matyóka... nagy lenne akkor az én életem családosa... de nem nem... hiszem és tudom, érzem hogy szeretsz, hiszen annak soha el nem felejthető édes jeleit oly sokszor engedted tapasztalni nekem. Mikor most itt az öcsém, mint fiatal házas, kedves kis feleségével enyeg, biz elfordulok, mint ha félténem tölük az édes gondolatot hogy kitalálják szemem ajkam boldogságából, hogy terád gondolok.

Igéretem eddig betartottam mert te vagy az én mindennem.

Édes Matyóm... légy jó... gondolj te is sokat

Laczipra.

Iry csak egy pár sort is a Béla leveleivel.

Belenyes 1906 aug. 3.

Édes kicsi Matyókám!

A nagyváradi román püspök vendégszeretettel élvezve, itt ülök nyaralójának egyik szobájában és rólád gondolkozom, — ha ugyan az az édes Matyóka fogad-e engem ha haza megyek, ki annyi édes csókkal rajongó szeretettel eresztget utnak s ki váltig azt mondogatta, „ne hozz nekem semmit, csak a te édes szivedet”. Tegnapi még 1000 méternyi magasában Bihar-Fürednek ugyan

annyival közelebb az éghez, szinte ez foglalkoztatá téged átölök gondolatomat s átadva magam egészen a te szíved érzelmének, szinte oly közel érzem jelenlétedet, miszerint reszkette az örömtől hogy újra látlak újra öllelek, nem birtam papírra vetni — de im most sem tudom — mily nagyon s igazán szeretlek én téged. Azzal akarom megmutatni ezt, hogy megtartom amit kérteél úgy viszem vissza szívemet, amint — hogy vigyem — te kívántad tőlem. Sokfelé jártam, sok mindent láttam, de nálad szebbet édesebbet, ki úgy tudná szeretni ezt az én sokat zaklatott életemet, se nem találom, se nem is keresetem. S hogy leírhassem eme szüntelen körülöttem forgó gondolataimat, nem tudom én, mily csendjére volna szükségem a léleknek, hogy miként a buvár a tenger nesztelenségéből hozza a drága gyöngyöt, én is kiszédhetném lelkem gyöngéd érzelmeiből mindazt, mi neked tetszik, mi a te szerelmedhez méltó, a lelkek vonzódásának igaz drága gyöngyeit. Oh de ez a folyton-folyvást változó élet, e nap-nap mellett mindig újabb megfigyelésektől igénybe vett zaklatott utazás, százsor is kiragad kellemes gondolataim búvköréből, miket leírné aztán vajmi bajos, miként elmondani az álmot, ha felbredvén az ember az ablakon kitekint. Nem baj, hazamévnem lesz idő, melyben nemcsak elmondom, de az szerint cselekszem is, hogy lássad, mily nagyon szeretlek. Valóban nem tudom, igazán nem tudom, valami, mi énemhez tartozott idáig, nincs velem, valamit részből szived visszatartott, soha nem is érzett édes vonzódás huz feléd, mintha vinném s gondolatnám emlékeztetésül magam után a te szeretetednek Ariadne fonálát. Se csáb, se inger, se szépség, se alkalom — mintha mindig velem volnál — tőled el nem tántorít. Édes kis Matyókám, ugy viszem vissza, miként elhoztam téged szerető szívemet. S ha néked valóban ez leend a legszebb ajándék, ez a legkellemesebb meglepetés, büszke leszek rá, hogy teljesíthettem. Szeress te is továbbra engem.

Nem csodálhatod tehát, ha sietek haza. Abszolúte nem is végeztem semmit, nincs otthon senki, mindenki fürdőzik, egymás után mindhez nem mehetek. Ide is eljöttem... miért...? Semmiért. Komoly ügyeknél mindenkinek előbbrevaló a fürdés órájának betartása. Eltekintve attól, hogy a reánk nézve legfontosabb ügyet szerencsésen, minden nagyobb zökkenés nélkül elvégeztem, bizony nem értem el semmit. Nem is bánom, mert — köztünk legyen mondva — nincs is itt mit keresni. Már aztán, hogy nem értik-e vagy nem akarják érteni, nem tudom. Az eszök járását pedig a manó kutassa.

Most megyek a Szepességbe Pártyhoz, vagy Egerbe az érsekhez.

Láttam az uradat Szatmáron. No most tudom miért tartogattad fényképét az imakönyvedben, mert akkor és ugy volt a legszebb. Bezzeg most nem olyan.

Szöllőre nem mehettem el, mert nem költöttek fel, elaludtam a vonatot, egy napot pedig nem lehetett várni.

Édes anyád sírjára éppen olyan koszorút kötöttem, mint az én anyáméra s hogy elhidd, hazaviszem a feladó venyét.

Add át Béláéknak üdvözlétem s egy csókot abból az ezerből, mit neked küld a te Laczip.

Igy irt a pap ahhoz a nőhöz, akitől néhány nappal ezelőtt megszökött. — És nem ok nélkül irt így. Ez a szerencsétlen nő, ez az áldozat hitte azt, hogy Perényi ugy szereti őt, amiként mutatja s mert hitte, őszinte szeretetével vette őt körül, nem számított arra, hogy szeretetéért egykor Perényi rut hálátlansággal fizet.

Itt jegyezzük meg azt, hogy kezeink között vannak Perényi Lászlónak titkos irással irt levelei is, amelyek kulcsa szintén birtokunkban van, amelyek érdekes adatokat tartalmaznak Perényi életéről s amelyek közül néhányat a Népakarat legközelebbi számában közölni fogunk.

### Plébánia-csere.

De vessünk egy kis világot egy s más dologra.

Perényi László Magyarországról visszatérvén Perényi Bélához ment, akivel már annak előtte is közös háztartást vezetett s akinél a tisztelendő ur távolléte alatt Matild is lakott.

Itt a két testvér között, részben egy 225 dolláros számla kiegyenlítéséből vagy ki nem egyenlítéséből, részben azon viszony miatt, amely László és Matild közt fenállott, részben más okok miatt, nagyon feszült viszony támadt.

László, hogy családi békéjét biztosítsa, elhatározta, hogy Matildtal elhagyja New Yorkot s ezért kérte Kovács Lajost — aki abban az időben a perth amboy-i magyar rom. kath. egyházközség plébánosa volt — a cserére. — Kovács Lajos plébános a cserét elfogadván, Perényi Lászlóék — miután Matild a kérdéses számlát a saját pénzéből kifizette — s miután a plébános ur az egyházközség pénzével el-

számolt (hogy elszámolhasson Matild pénzére volt szüksége), 1907 január havában kimentek Perth Amboyba.

Hogy Perth Amboyban hogy és miként folyt az élet, bár érdekes, de lapunk szűk tere miatt csak a jövő számunkban írhatjuk le. Hogy a plébános ur elég kellémes életet élt, azt bizonyítja azon körülmény, hogy még automobillra is teltett. Hogy az automobil árának egy részét az egyház közpénztárából fizette ki s hogy a pénztárból hiányzó 200 dollárt ismét csak Matild adta át a plébános urnak, aki így szerencsésen el tudott számolni — az melléke, Mikor ilyesmirel volt szó, akkor Matild mindig — hogy a plébános ur száival éljünk — „szívének igazi hangján beszélt.”

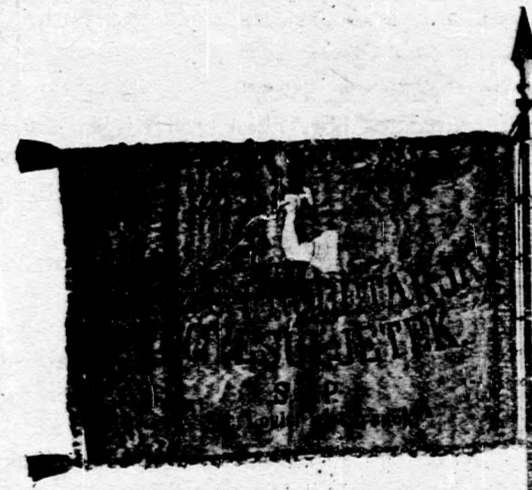
De így beszélt a plébános ur is az utóbbi időben. Uj szerelemre, uj gyönyörökre vágyván, két és egyegyed évi együttlét után megváltoztatta érzelmi Matilddal szemben. Gyakran beszélt neki arról, hogy még is csak jobb volna, ha nem élneek együtt, hogy Matild még szép és fiatal és hogy még jó parthit csinálhatna mással, mert hát ő pap, aki őt soha el nem veheti. S ha az ily beszéd nem támasztott fel Matild szívében méltó megvetést a főtisztelendő ur iránt és nem hagyta ott — hát talált módot a plébános ur arra, hogy Matildot gyötörje. Gyötörte is és mert Matild ennek dacára sem volt hajlandó becsülete árán szerzett jogairól lemondani és mert a plébános ur nem tudta őt, mint évekkel ezelőtt G. P.-t „hazautaztatni”, hát megszökött tőle ő maga, kétségbejítő bizonytalanságnak doba oda azt a nőt, aki mellette mindig rendületlenül kifarolt.

Megszökött azon hitben, hogy ez a gyáva eljárása majd felébreszti Matild szívében iránta az undort s nem fog ránézni többé soha és nem fogja zavarni őt esetleges újabb szerelmében.

Mi pedig várjuk vissza a plébános urat a magyar kormánytól kiszédelegni szándékolt szubvencióval. Nem lehetetlen, hogy megkapja, nem lévén annak tagjai sem erkölcsösebbek Perényi Lászlónál....

Mi várjuk vissza a plébános urat. Nagy gyönyörűségünkre fog szolgálni, ha szubvenciót lapjának hasábjain — feledve a megcsalt nők könyvét, átkait, — dörgöng fog ellenünk, gaz szocialisták ellen, akik a szabad szerelmet hirdetik és szétrombolják a családi tűzhelyet.

### FEL A VERSENYRE!



A St. Louisi Marx Károly Szocialista Munkás Szervezet Női Osztálya, áthatva a szocializmus nagy igazságaitól, hogy a szocialista eszméket a magyar munkásság minél szélesebb rétegeiben terjessze és hogy ezen eszméket hirdető lapot, a Népakaratot hathatósabban támogassa, gyönyörű himzett, vörös selyem zászlót készített, amelyet az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség azon osztályának ajánl föl, amely osztály

1908 DECEMBER 31-ig a legtöbb új féléves előfizetőt szerez a NÉPAKARAT részére.

Bármely osztálynak legtöbb előfizetőt gyűjtő tagja pedig egy gyönyörű vázát kap jutalmul.

Nemes versenyre hívjuk fel elvtársainkét és elvtársainkat, versenyre, amelyben a győztes csak egy lesz: a forradalmi szocializmus.

Felhívjuk az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség összes osztályait, hogy vegyék ki méltó részüket a versenyből s iparkodjanak megszerezni a forradalom vörös lobogóját, mert minél derekasabban veszik ki részüket a versenyből, annál több harcosat állítanak csatásorba küzdeni azon eszmékért, amelyek e zászlóra vannak felirva.

Hisszük, hogy Szövetségünk minden osztálya lelkesedéssel veszi ki részét a küzdelemből, amelynek eredménye mindnyájunk győzelme lesz.

Fel a versenyre a zászlóért, a Népakaratért, a szocializmusért!

Ismételten felkérjük mindazokat, akik előfizetési díjat küldenek hozzánk, hogy egy levél kíséretében értesítsenek bennünket pontos címükről. Szükséges a fenti eljárás azon indoknál fogva, miután a pénzes utalványon a cím feltüntetve nincs s így az előfizető a lapot nem kapja. Különösen a magyarországi előfizetőket kérjük a fenti kérés betartására.



LAPUNK MEGBIZOTTAI.

Akron, O. Huszer F., 377 So. Broadway. Allegheny, Pa. F. Mayer, 1208 Howard St. Brooklyny, N. Y. F. Havassy, 34 Stags St. Bridgeport, Conn. C. Wellner, 53 Cherry St. Berwick, Pa. E. Kömüves, 1210 2nd St. Buffalo, N. Y. Popovits J., 394 Tonavanda St. Barberton, O. Botos Imre, 244 Mulberry St. Cleveland, O. S. K. Horváth, 3536 W. 66th St. Cincinnati, O. John Juhász, 1941 Central Ave. Chicago, Ill. L. Nagy, 1230 So. 41st Court. Columbus, O. J. Jergasits, 253 2nd St. Divernon, Ill. Janka István. Erie, Pa. Tóthi Béla, 548 W. 19th St. Elizabethport, N. J. Oppmann M., 139 Ripley Pl. Hartford, Conn. M. Schulteisz, 52 Grand St. Lynn és Boston. Czapp István, 23 Collins St. Lansing, Mich. A. Neumann, 927 Division St. Milwaukee, Wis. Marák J., 1344 National Ave. McKeesport, Pa. Braun M., 401 Jerome St. Newark, N. J. Gazdag J., 46 Hunterdon St. Newark, O. Turuc Pál. North Tonawanda, N. Y. Mayer, 229 Frederika St. New Brunswick, J. Kováts, 41 Somerset St. New York, N. Y. Szerkesztőség és kiadóhivatal, 516 E. 6th Street. New York, N. Y. Herceg L., 342 E. 65th St. Oakland és vidéke, Cal. Almássy F., 484 25th St., Oakland, Cal. Passaic, N. J. Bujáky János, 14 Grand St. Garfield, Philadelphia, Pa. L. Parker, 953 N. Marshall St. Peoria, Ill. Takács S., 625 Fishgate St. E. Pittsburg, Pa. K. Slipek, 349 Electric Ave. Schenectady, N. Y. Friedmann L., 203 Orchard St. St. Louis, J. Fábray 2403 N. 9th St. San Francisco, Cal. F. Dobrodienka, 1363 Minna St. Springfield, Ill. Szivós J., 613 N. 11th St. Ezekon kívül az egyes szervezetek által megválasztott sajtó-bizottsági tagok fel vannak hatalmazva előfizetést felvenni és azt nyugtázni.

EGYLETI HIREK.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség XX. osztálya (Cincinnati, O.) 1908 október 10-én, (1813 Vine St. alatt) színelőadással és táncal egybekötött LASSALLE ÜNNEPELYT rendez. Belépti-díj 15 c. Kezdeté este 8 órakor.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség VII. osztálya (Schenectady, N. Y.) értesíti egy a helybeli, valamint a környéki magyarságot, hogy október havában ANGOL ISKOLÁT nyit, hogy alkalmat nyújtson mindenkinek az angol nyelv elsajátítására. Bővebb felvilágosítással a szervezet titkára szolgál. J. Buck, 13 Bakus St.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség 23-ik osztálya az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség Allegheny, Pa. osztályával közösen október hó 10-én, szombaton este KEDELYES ESTÉLYT rendez a Népakarat javára, melyre egy a helybeli, mint a környéki magyarságot tisztelettel meghívja a Rendezőség.

Szövetségünk XIX. osztálya. (Chicago, Ill.) 1908 november 1-én, a PARK CASINO-ban. (606-10 N. California Ave és Division St. sarkán) NAGY SZÜRETI MULATSÁGOT rendez, melyre a chicagói magyarságot tisztelettel meghívja a Rendezőség.

34. osztály (Cleveland, O.) havi jelentése. E hó 4-én tartott tisztújító gyűlésünkön a következő tisztikart választottuk: Zucker M., titkár, 2553 E. 35th St., Hoyer pénztárnok, Lukács, Rothleitner, ellenőrök, Lukács, háznagy, Horváth, jegyző. Hutner könyvtárnok, Hoyer és Blago, lapkezelők, Zucker, Rothleitner, delegátusok. Pénztári állományunk igen gyenge, tekintettel arra, hogy fizető tagjaink száma 14. A munkaviszonyok még változatlan rosszak. Zucker, titkár.

Nem felejtette ön el, hogy előfizetése mikor jár le? Ha igen, úgy kiserje figyelemmel a címszalagján lévő számokat. Az első szám a HÓNAP, a második a NAP, a harmadik az ÉVET jelenti.

NYUGTÁZASOK.

Szeptember 27-től október 3-ig befolyt előfizetések:

Uj előfizetések:

\$1.00. J. Nagy, City. T. Tudor, Philadelphia. J. Szabó, Johnston, S. Raab, Mount Pleasant. M. Kardos, Cleveland. 50c. M. Pasinczy, Irvin. M. Szakács, Newark, O. J. Szücs, Cleveland.

Folytatólagos előfizetők:

\$2.00. Első osztály, City. Szoc. Munk. Szerv. I. o. Chicago. Gy. Patafalvi, Chicago. A. Ruznyák, Cleveland. \$1.00. Pfeifer, Newark, N. J. L. Borsos, Philadelphia. J. Tóth, Chicago. L. Kozma, City. A. Löwy, Milwaukee, J. Bauer, Gy. Lukács, Newark, O. A. Schwindt, Barberton. S. Almási, Cleveland. Dr. Haitinger, Passaic. J. Bujáky, Garfield. 50c. Fuchs, Newark, N. J. M. Tátray, A. Gellért, Chicago. J. Koteles, City. F. Kovács, Tacoma; J. Bence, Cleveland. A Erdélyi, Passaic.

Pártadó:

I. osztály.

Feltüfizetés:

Basky Ferenc, \$1.30.

Ha tudni akarja az elmúlt év munkásmozgalmának történetét, ha könyvtárát egy értékes könyvvel gyarapítani akarja, feltétlenül szükséges, hogy a Népakarat 1907-iki évfolyamát megszerezze. Csak még egy pár példány van! Ára kötve \$2.50.

A Francia Forradalom 3-ik és 4-ik füzetét elfogytak, kérjük rendelőinket, legyenek türelmel addig, míg azok Magyarországról megérkeznek. Ha megérkeztek, tudatni fogjuk a lapban.

Kik a lapot nem kapják rendszeresen, levelezőlapon tudassák velünk a következő angol szövegvel:

Editor, Népakarat, 516 E. 6th St., New York. I am a subscriber of your paper, but I don't get regularly. Please send it to this address: Név: Szám és utca: Város:

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

Mindig kéznél legyen.

Az orvos távol lakhatik, azért tartsa mindig a háznál a híres német háziorvosságot

Dr. RICHTER-féle

Anchor Pain Expeller

Fézzel könnyen meggyógyítja magát Rheuma, Ideg bántalom, Neuralgia, Köszvény, megfűlés és hátfájdalom legeszközöskébb eseteitől. 35 év óta mindenütt sikerrel használják. Csakis a "Horgony" védjegyükkel ellátott üveg valódi. — 25 és 50 cent egy üveg minden gyógyszerárban. Megrendelhető általunk is.

F. AD. RICHTER & CO.

215 PEARL STREET NEW YORK.

KÉRJEN ARJEGYZÉKET mindennemű hangszerekről, közik és iskolákra, olvasószobákra, kórházak, papírtól, ékezetes és összes népszerűtől. Kéldjön 2 centes bélyeggel.



Jos. Pokorny 328 E. 78th St, New York. Dr. S. Goldman egyetemes HAZAI MAGYAS OPVOS volt orvos és kir. katonatorvos. 406 Grand St., Pittsburg, Pa. Közli a Courthou Telephone P. & A. Main 883.

Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségeket. Titkos női-férfi betegségeket gyorsan és biztosan a legmagyarabb titoktartás mellett. Nem csinál hamisítványt, nem küld országos utjánémet áraképeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeket biztonságosan forduljanak dr. S. Goldman-hoz. Iródarabok Naponta reggel 9-ig este 6-ig. Vasárnap reggel 9-ig 12-ig.

TAUB VILMOS

magyar órák és ékszerész. Mindennemű hazai órák és arany-némek javítását jóállás mellett elvégzi. Készletben tart hazai és amerikai órákat, ékszerket és egyetemi jelvényeket. A New Yorki szocialisták kedvelt embere. Vidéki megrendeléseket, javításokat pontosan teljesíti. Szolid árak. 31 Ave. B, Near 3rd St. NEW York. Mindennemű LATSZEREK raktáron. Nagy képes árjegyzék vidékre, mint helyben ingyen megküldetik.

Empire Opera House ETTEREM, KAVÉHA ÉS BOROZO 552-4 Second St., Passaic, N. J. Három nagy terem színelőadások, bálok, lakodalmak és gyűlésekre. Valódi magyar konyha. Hamisítatlan óhazai borok pohár és gallon számban. Illatos szivarok. Tiszta szobák és izletes étkek a nap bármely órájában. Nyitva éjjel és nappal. Vidékiek mindennemű utbaigazítást kaphatnak. Tisztelettel Molitorisz József

HAJÓ VAGY VASÚTIJEGYET VÁSÁROLNI AZ ÖSSZES VONALAKRA - PENZT KÜLDENI VAGY KÖZJEGYZŐI DOLGOK GYORS ELINTÉZÉSÉRE A LEGJOBB ÉS A LEGTANÁCSOSABB FORDULNI DEUTSCH BROS IRJON ARJEGYZÉKÉRT. BANKÁROKHOZ 319. E. HOUSTON ST. NEW YORK

I. N. Y. M. Ifjúsági Kör tánciskolája. ÁRPAD HALL 431 E. 6th St. New York. Angol-magyar iskola kétszer hetenkint, hétfőn és csütörtökön a LIBERTY HALL-ban 49 Mercer St. Newark, N. J. Mindkét helyiségben kifogástalan magyar konyha. Alkalmas termek bálok, lakodalmak és egyetemi gyűlésekre. Bel- és külföldi lapok. Budapesti Népszava. Az öntudatos munkások találkozó helye. Pool és biliárd. A. Oravetz, tulajdonos.

Mrs. KLEIN magyar kávéház és étterem 257 Springfield Ave. Newark.

BATHÓ ISTVÁN ELSŐRENÜ BORBÉLY- ÉS FODRÁSZTEREM 544 E. 6th Street, New York.

Wachsman egyetemes és eredeti magyar női és férfi-divat áruháza 86 Avenue A NEW YORK. (az 5-ik és 6-ik utcák között) Olcsó szabott árak!

Péter Lajos „Rákóczi Hail”-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Étterem. — 4-ik utca 197, New York — AJÁNLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitünő italok. Alkalmos helyiség mulatságok, lakodalmak vagy hasonló ünnepélyre. A New Yorki Magyarajku Szocialisták kedvelt gyűlékezési helye. Különböző munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Tartós és puha bőrből készült szép Divatos Cipők olcsó áron kaphatók a „UNION SHOE CO.”-nál Ave B. cor. 4th St. NEW YORK.

Katolín János FÉNYKÉPESZ 3616 N. Broadway, St. Louis. Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendelésként KÉSŐBB is. Nagyonbízatos, gombképek és képrák kaphatók. Kis jegy-képek 28 drb 35. Kérem a magyarak pártfogását.

JOS. BERLOCK FÉRFI SZABÓ 1118 Thirteenth Ave. East Oakland, Ca. Ugyes magyar születő Jergler Paula Budapestben az egyetemen viz-gázott és a budapesti klinikán főbábs volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenkiben. 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seely 3183.

TULY az egyedüli magyar FÉNYKÉPESZ NEWARKON, N. J. 4 West Street. Legnagyobb kivitelű fényképek tucatja \$2-10! Eljebb Nyitva vasár- és ünnepnapokon is. Telephone 4387 J. Newark, N.J.

Bevándorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tiszta s jutányos áru SZOBÁIT ROSTASSY REZŐ 513 E 6th St. a „Népakarat” szerkesztőségével szemben. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyar országból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyarnyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss étkek. — Hazai biliárd asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Felületlen megbízhatóság. Felkérjük olvasóinkat, hogy szükségleteiket hirdetőinknél szerezzék be s a vásárlás alkalmával hivatozzanak a NÉPAKARAT-ra.

HAJÓJEGYET VÁSÁROLNI-PENZT KÜLDENI LEGTÖBBSZÖR ÉS LEGTANÁCSOSABB FORDULNI KISS EMIL NEW YORK 104 SECOND AVE. IRJON ARJEGYZÉKÉRT

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-ik u.sarok, New York. Izletes és jól kidolgozott képek 2 dollártól feljebb. A munkáért jótállók. Nyitva vasár- és ünnep napon is.

FINTA MIHÁLY BORBÉLY ÉS FODRÁSZ 516 E. 6th Street, New York.

Mrs. J. HOFFMANN, MAGYAR VIRÁGÜZLETE 971 SECOND AVE. 51. és 52. utca között N. Y. Elvállal mindennemű mulatsági dekorációk, lakodalmi csokrok és temetkezési munkák elkészítését. — Menyasszonyi koszorúk nagy válsztékban. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöltetik. Koszorúszallagok rendelésre készíttetnek.

PILÁT F. MAGYAR SZÜLÉSZNŐ Budapestben az egyetemen viz-gázott, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben. 1443 Ave. A, New York. Bet. 76th & 77th Sts.

RIZSÁK JÁNOS Közjegyző, pénzszerelő és váltó-intézet Főútlel 127 Second St., Passaic, N. J.

gyeknek megfelelőleg állítanak ki és konzultálnak a törvényt. Jogi, hagyatéki, katonai, teleknyvi, nemkülönben a mai somás perében és bármely más ügyvédi dolgokban eljár. Minden ügyben, egy mint eddig, szertartás a legnagyobb pontossággal igyekszik. UTASÁGGAL, tanácsal és felvilágosítással IS GYVEN készséggel és szívesen szolgálók. Magyarországi Iroda: Budapest, IV. Sütő-utca 6. sz. Fiók-irodák: So. Bethlehem Pa., saját ház, Alpha, N. J. Wharton, N. J., — Franklin Furnace, N. J.

T-telephone 1027 Orchard. Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street Ave. C és D között New York

Legkedveltebb és legnépszerűbb ROTH SAMUEL gyógyszerárja a Megváltóház 125 Ave. A, cor. 8th St., New York. LillomCreme, lillom szappan és por, szepők, máj-foltok, himlőheylek, pattanások, ráncok eltávolítására LillomCreme az arcot finomítani, ifjítani bíltetni, és általában a szép arcnak szépségét előtartani Creme 40c. szappan 35c. por 65c. összesen \$1.35. Ha verszegény ha szédül a feje, ha izingó, ha nincs étvágya, ha ideges, akkor csak a Róth-féle China vasasbó használja, melynek ára 75c. 3 üveg 2 dollár. Magyar országból most érkeztek a következők: Acsai Diana, Margit és Erzsébet Creme és szappanok; Nagy Enyedi Dr. Gross, Dr. Shihulsky kenőcsök és szappanok; Juno paszta, Speick szappan, Diana és Blaha por, Kaladont, Ezeri viz, Indaszesz, Elsa flind, Fortiféle sebtanysz, Psehofer és Kárpáti pilulák és számtalan más szer. Fessék árjegyzékért írni. Magyar lakásoknál tessék a pénzt előre beiktatni.

NÉPAKARAT NYOMDA Mindennemű nyomtatványok a legszebb kivitelben, a legolcsóbb árakért szállítanak. 516 E. 6th St. New York.